

Синтаксис в асоціаціях

Просте речення

Непоширене

Тільки підмет, присудок.

Поширене

Є хоча б один другорядний член.

Підмет(Хто? Що?)

1.!!! перевіряється за присудком

2.3 безобовим дієсл.(на –НО, -ТО) підмет не може бути!!! Тільки додаток!

3.Простий: **інфінітив** на поч.реч.

4.Складений: кількість, скл. власна назва, 2 займен, хтось із кимось, фразеологізм

Присудок (Що робить підмет? ...є?)

1.Простий: фразеологізм, складена ф. майб часу(бути+інф.).

2.Складений дієслівний: хотіти, бажати, прагнути,починати, завершити, закінчити і подібні (бажання, початок, кінець)+ **інфінітив**: почав думати.

3.Складений іменний: бути, стати, становитися, зватися, становитися, іменуватися + **іменна част**(тільки **Н.** або **О.** в.): став письменником; можна вставити **Є**: *Він друг (він є друг).*

Означення (Який? Чий?Котрий?)

Пояснює **іменник** / **займенник**: *кава по-турецьки, жага вчитися, начитані вони.*

Відокремлена прикладка

(Друга назва, іменниковий зворот). Є в реченні, якщо є присудок (!!! Підмет і обставина - вважається, що теж є присудок: *Угорі сонце – символ життя. Сонце – символ життя.*

Прикладка в абсолютному кінці – **тире**.

Додаток (непрямі відмінки)

Не плутати з підметом. *Бачу друга, розгорнути книгу. Дощ омиває степ.*

Якщо пояснює іменник, означення: *квітка весни.*

Обставина (як?де? куди? звідки? Наскільки? З якою метою? ...)

ЦОБ / **інфінітив**: прийшли (щоб) **вчитися**.

Неповне речення:

- ✓ Пропущене слово;
- ✓ **підмет (без присудка) з обставиною**,
- ✓ можна вставити ВІН, ВОНА, ВОНО;
- ✓ нема головних членів;
- ✓ вирвано з контексту.

Односкладні речення -повні

Односкладне речення.

Тільки підмет АБО тільки присудок!!!

ПІДМЕТ без обставини – **називне**.

ПРИСУДОК:

означено-особове(**я, ти, ми, ви**);

неозначено-особове (**вони**, множина **мин. часу**);

узагальнено- особове(**я, ти, ми, ви, вони + присл.,афоризм без підмета**;

безособове (не можна вставити займ., не плутати називним!).

ОЧР

О, іО, іО.

УС: О, О, О - ...

Означення

Після ім. – коми, ОЧР

Перед ім:

-непош., поширене – ОЧР.

-поширене., непошир. – коми не ставл.

Одиничні (усі непошир.) –характеристики:

однакові – коми ставляться, різні – не ставимо.

Епітети (образне реч.) – коми ставл.

Відокремлене означення (який, яка..?)

Дієприкметниковий, прикм. зворот, **виділені** комами(рідше тире): сад, (який?) **умитий** **водами**, стрепенувся.

Іри **займ.** – ДЗ завжди виділяється комами.

Відокремлений додаток

Крім, окрім, опріч, за винятком, особливо, замість, на відміну від

Відокремлена обставина

Дієприслівниковий зворот (**-ЧИ, -ШИ**) – коми.

Дієприслівниковий зворот – фразеологізм не виділ. Одиничний дієприсл. ПІСЛЯ присудка не виділяється.

Складне речення

Складносурядне речення

Не плутати з ОЧР!!

Дві і більше ГО і сурядний сполучник **НА МЕЖІ** частин

Сполучники:

єднальні: і, й, та=і, не тільки..., а й; як... так і
протиставні: а, але, та=але, проте, зате, однак;
розділові: чи...чи..., ні..ні, або, не то...не то).

Складнопідрядне речення

Ставити запитання від головної част. до залежної.

Означальне: який, чий, що=який (пояснює іменник!!!).

З'ясувальне: запитання всіх відмінків, пояснює присудок.

Обставинне: питання обставини, пояснює обст. чи гол. речення.

Види обставинних:

місця: де, куди, звідки (але іменник-означальне);

часу: поки, доки, коли;

умови: як...то якщо, якби, коли б, коли=якщо, аби=якщо;

причини: бо, тому що, адже, оскільки;

мети: щоб, аби;

міри і ступеня: чим...тим, так, що аж, скільки, наскільки;

способу дії: так...як, як...так

допусту: хоч, хоча, дарма, хай, нехай, незважаючи на...

порівняння: як, мов, ніби, наче, неначе;

наслідку: так що.

Пряма мова

«П», - а.

«П?!»-а.

А: «П (!?)».

«П, - а, - п».

«П, - а. – П».

«П, - а(2 присудки): - П».

Слова автора не починати підрядними сполучниками!

Непряма мова - змінена пряма мова.

- ✓ Лапки не ставимо.
- ✓ Узгоджуємо присудки.
- ✓ Змінюємо займенники.
- ✓ Уводимо підрядні сполучники.

Цитати

Строфа - лапки не ставляться.

Цитата- частина власного речення:

- ✓ якщо у цитаті чи словах автора **нема ГО**,
- ✓ перед цитатою-підрядний сполучник:
Ліна Костенко сказала, що «нерівність душі – це гірше, ніж майна». АЛЕ: Ліна Костенко сказала: «Нерівність душі – це гірше, ніж майна».

СКЛАДНЕ безсполучникове

Не менше 2 ГО, без сполучників НА МЕЖІ частин.

Сполучники можуть бути, головне – НЕ на межі частин.

Реч. з різними видами зв'язку

Частини поєдн. сурядним, підрядним чи безсполуч. зв.

Вид зв'язку визначаємо тільки на межі частин!